

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA EDYTORSKO-LITERATUROZNAWCZA

Tekst-Tworzywo-Twórca

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA EDYTORSKO-LITERATUROZNAWCZA

DZIEŃ 1

11 kwietnia 2011
Łódzki Dom Kultury, s. 313

— **14.00**
Otwarcie konferencji Tekst-Tworzywo-Twórca

— **14.30-14.50**
dr MATEUSZ PORADECKI, UŁ
ABO -> KMB: Projekt z zasadami i pod prąd
„ABO -> KMB: Projekt z zasadami i pod prąd”, czyli jak powstawała książka Achille Bonito Olivy o rzeźbach Krzysztofa M. Bednarskiego (i nie tylko).

— **14.55-15.15**
mgr JAN WORPUS-BUDZIEJEWSKI (GRAFIXPOL), UŁ
Treść, przekaz i forma. Z punktu widzenia typografa
Typografia jest wizualną interpretacją komunikatu werbalnego. Jej świadome stosowanie służy wyjaśnianiu sensu, definiowaniu na nowo i syntetyzowaniu przekazu. Typografia powinna być jednocześnie słyszalna i odczuwalna na poziomie emocji lub doświadczenia. W rozumieniu typografa treść, przekaz i forma stanowią nierozłączną jedność i decydują o poprawności, głębi i znaczeniu komunikatu werbalnego.

— **15.20-15.40**
mgr JOANNA TYBOROWSKA, ASP w Krakowie
Typografomania. Kondycja współczesnej typografii
Autorka wychodzi od rozważań wokół litery, jej formy oraz funkcji w kształtowaniu komunikacji pozawerbalnej. Referat jest próbą zilustrowania nowych działań w typografii na przykładach współczesnych prac na scenie projektowej, które stosują literę, jako główny element w budowaniu obrazu. Jest on także próbą odpowiedzi na pytania kiedy zabawa literą staje się sztuką, kiedy trend jest ważniejszy niż treść, oraz kiedy działania typograficzne stają się typografomaństwem?

— **15.45-16.10**
Przerwa

— **16.10-16.30**
mgr ALEKSANDRA TOBOROWICZ, ASP w Krakowie
Liberatura — unia formy i treści
Autorka przedstawi czym jest liberatura i krótko przytacza jej historię. W referacie skupi się na współzależności formy i treści oraz niewerbalnych sferach przekazu tekstu. Ukaze, że liberatura jest przestrzenną architekturą tekstu Omówi różnice między książką drukowaną a wirtualną rzeczywistością. Zaprezentuje projekty autorów liberatury, takich jak m.in.: Zenon Fajfer i Katarzyna Bazarnik, Perec, Raymond Queneau, Radosław Nowakowski.

— **16.35-16.55**
MAGDALENA CIECHAŃSKA, UŁ
Twórca obecność rządzca narracji czy antropomorficzne bóstwo? Konstrukcja autora w wybranych utworach Vladimira Nabokova
Problematyka referatu dotyczy zagadnienia obecności autora w dziele. Analizie poddane zostaną trzy opowiadania Vladimira Nabokova: „Siostry Vane”, „Obłok, jezioro, zamek” oraz „Sygnaty i symbole”. Referentka odwoła się także do autobiografii pisarza („Pamięci, przemów. Autobiografia raz jeszcze”) oraz chwytu zastosowanego przez niego w powieści „Nieprawe godło”. Autorka wskaże wybrane punkty tworzące deseń w opowieści o życiu pisarza, a także omówi zagadnienie „narracyjnego bóstwa” w autobiografii oraz wyżej wymienionych utworach.

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA EDYTORSKO-LITERATUROZNAWCZA

Tekst-Tworzywo-Twórca

DZIEŃ 2

12 kwietnia, 2011
Łódzki Dom Kultury, s. 313

— **10.00-10.20**
mgr ANNA SOWA, UW
„Wolę od razu stawać na Golgocie, gdzie zeszło się już i Słowo i Ciało” — dandyzm kobiety zamknięty w formie
Wystąpienie skupi się wokół zagadnienia tekstu dandyśowskiego, który jest wyrazem buntu przeciwko wszelkim zamkniętym formom narzucanym przez ciasną konwencję. Obszarem poszukiwań uczyniono dandyzm kobiety, czerpiący inspirację z dandyzmu spod znaku Oscara Wilde’a i Jorisa-Karla Huysmansa. Referentka szczególną wagę poświęci tekstom o kobietach-dandyśach pisanych przez kobiety-autorki.

— **10.20-10.40**
ALEKSANDA SELIGA, UŁ
„Za wszystkie te, co zginęły” — feminizm w twórczości Eriki Jong na przykładzie książki „Czarownice”
Autorka przybliży postać Jong, niezbyt znajej w Polsce. Następnie przedstawi, w jaki sposób feministyczny dyskurs Jong, prezentujący jej osobiste przekonania na temat ucisku kobiet — poganełk, łagodnieje we wzruszającej, nostalgicznej i przepelnionej kobiecością poezji. Analizie i interpretacji poddane zostaną fragmenty prozy i poezji, dotyczące Wielkiej Bogini, Rogatego Boga, procesów czarownic. Tekst „Czarownic” zostanie poddany również analizie edytorskiej.

— **10.40-11.00**
dr MAŁGORZATA MYK, UŁ
BREAK EVERY RULE — Tekst otwarty-hybrydyczność-(współ)twórczyni: Rzecz o łamaniu wszelkich zasad przez kilka współczesnych awangardowych pisarek amerykańskich
W eseuju z 1983 roku zatytułowanym „Odrzucenie Zamknięcia” Lyn Hejninian zaproponowała podział tekstów na „zamknięte” i „otwarte.” Według Hejninian „tekst otwarty” jest otwarty na świat, a w szczególności na czytelnika. Referat poświęcony jest przykładom „tekstów otwartych,” takich jak hybrydyczne teksty Carli Harryman, eksperymentalne utwory Thalii field, a także nowatorskie pisarstwo Carole Maso. Ponadto,

poprzez radykalne odrzucenie autonomii i autorytetu artysty jako wyłącznej siły sprawczej tekstu, utwory tu analizowane pokazują, że artysta jest zawsze przede wszystkim współtwórcą.

— **11.00-11.20**
BARBARA ENGLENDER, UŚ
„W literackim tartaku”. Wizja tworzenia w wierszu Ewy Lipskiej „Drzazga”
Autorka interpretuje utwór „Drzazga” Ewy Lipskiej, pochodzący z wydanego w 2006 roku tomiku pod tym samym tytułem. Referat mierza do odsłonięcia umieszczonych w „Drzazdze” poglądów na temat twórczości. W kręgu problemów, wyłaniających się z interpretacji tekstu, znajduje się zależność między autorem i jego dziełem, kwestia tworzywa literackiego, a także sposób pojmowania pisania jako procesu. Interpretacja zostaje pogłębiona o konteksty związane z innymi utworami poetki.

— **11.20-11.40**
Przerwa

— **11.40-12.00**
EWELINA SUSZEK, UŚ
Niedoskonałość twórcy, niewystarczalność tworzywa
Milczenie zamiast słowa w „Po krzyku” Krystyny Miłobędzkiej Autorka, wychodząc od refleksji nad niewystarczalnością języka jako tworzywa literackiego, poprzez analizę wierszy (przede wszystkim z tomu „Po krzyku”), zwraca uwagę na poetycką strategię ucieczki w milczenie. Zaprezentowane zostanie, jak Miłobędzka swobodnie bawiąc się różnymi graficznymi rozwiązaniami, prowokuje czytelników i prezentuje całą gamę milczenia — od neutralnego po sygnitywne. Zostanie również przedstawiona możliwa interpretacja tomu jako śladu stałego uwikłania w opozycje języka i milczenia.

— **12.00-12.20**
PAWEŁ ZARZECKI, UŁ
Artysta jako twórca znaczeń — noc w utworze „Miał iść” Romana Jaworskiego
Autor zwróci uwagę na relację między twórczością a odwrotnością. Dokona porównania znaczenia słownikowego z subiektywizacją oglądu rzeczywistości. Wskaże wytworzenie nowej semantyki jako istotny element sztuki modernistycznej (wyobraźnia, pamięć). Zaprezentowana zostanie relacja między konwencjonalnym charakterem języka (tekstu), a obrazami łączonymi w oparciu o zasadę asocjacji.

— **12.20-12.40**
MAGDALENA PIOTROWSKA-GROT, UŚ
Twórca i podmiot jego dzieła — możliwe powiązania. Tożsamość podmiotu lirycznego w późnych wierszach Czesława Miłozsa
Autorka skupia się na zagadnieniu twórcy, który przelewając na papier słowa, pozostawia tam także cząstkę siebie, doświadczenia, wspomnienia. Robi to w oparciu o sylwetkę Czesława Miłozsa, który tworzy sobowtóry i przywdziewa maski. Autorka przyjrzy się relacji twórca-tekst na podstawie wybranych wierszy Czesława Miłozsa z późnego okresu jego twórczości, postara się również odpowiedzieć między innymi na pytanie: na ile postawa Miłozsa to kreacja i mówienie cudzym głosem, a na ile dystans wobec pewnych spraw, osiągnięty z wiekiem, ujawnia w tekście samego autora?

— **12.40-13.00**
KAMILA CZAJA, UŚ
Choroba twórcy — tworzywem tekstu. O kilku utworach Jacka Kaczmarskiego
W referacie zostaną ukazane konsekwencje sytuacji, w której tworzywem tekstu staje się choroba twórcy — Jacka Kaczmarskiego. Autorka bada powstałe podczas zmagañ z nowotworem utwory, traktuje je jako „relacje artysty w chorobie” (w nawiązaniu do wiersza „Lektury artysty w chorobie”). Wykorzystując prace między innymi Susan Sontag, Krystyny Pietrych i Krzysztofa Gajdy, prelegentka sprawdzi, przy pomocy jakich środków uzyskuje Kaczmarski połączenie tragicznego tematu z komiczną realizacją poetycką. Pokaże, że pisanie o chorobie z humorem nie tylko pozwala twórcy określić się wobec świata, lecz pełni także funkcję terapeutyczną.

— **13.00-13.20**
mgr KALINA SIKORA, UŚ
Pisarz wobec onirycznej materii słowa w poezji Ludmiły Marjańskiej
Autorka skupi się na relacji twórcy i tekstu w onirycznych wierszach Ludmiły Marjańskiej. Rozważania nad jej poezją będą przebiegać na obszarze, gdzie sen przybiera postać tworzywa w różnym stopniu poddającego się woli artysty. W referacie sen zostanie przedstawiony jako niewymierna materia idealnie odzwierciedlająca tworzywo słów oraz proces twórczy w pewnych aspektach przywołujący pozycję niezależności wobec tego, co stwarzane.

— **13.20-13.40**
BEATA PROKOPCZYK, UŁ
Relacja między poetą a tekstem — o wierszach funeralnych F. D. Książnina zawartych w zbiorze Erotyki
Celem referatu jest uchwycenie relacji między artystą a tekstem w żałobnych utworach Franciszka Dionizego Książnina. W Erotykach obok wierszy przesyconych radością i optymizmem znalazło się bowiem kilka utworów funeralnych, w których podmiotem lirycznym (lub adresatem) poeta czyni swojego najbliższego przyjaciela Franciszka Zabłockiego, zrozpaczonego wdowca. W obliczu śmierci ukochanej osoby tekst staje się najlepszą formą wyrażenia bólu i cierpienia, niesienia otuchy, a także sposobem komunikacji między przyjaciółmi-poetami.

— **13.40-14.00**
dr MONIKA URBAŃSKA, UŁ
Anna Mostowska — twórca czy odtwórca? Wobec niesprawdliwej recepcji
Anna z Radziwiłłów Mostowska była prekursorką polskiego gotycyzmu i romantyzmu. Mimo że była ocyztana w światowej literaturze, a ponadto była bywalczynią ówczesnych salonów kulturalnych, jednak jej powieści nie doczekały się edycji od czasu ich pierwodruku w 1811 r., a pisarka popadła w zapomnienie. Przez krzywdę została zaszufladkowana jako odtwórczyni niskich lotów. Zgromadzony przez referentkę materiał badawczy rzuca światło na jej autentyczną rolę w literaturze, autorka rozważa, więc zagadnienie: Mostowska — twórca czy odtwórca?

— **14.00-15.00**
Przerwa obiadowa

— **15.00-15.20**
DAWID DUTKIEWICZ, UŁ
Oprogramowanie open-source jako alternatywa dla małych firm i uczelni
W referacie zostanie przedstawiony zestaw narzędzi do pracy grafika czy operatora DTP o otwartym kodzie źródłowym, który gwarantuje nie tylko użytek zarobkowy, lecz także możliwość zmieniania samej aplikacji przy zerowym koszcie licencji. Zostaną zaprezentowane najważniejsze narzędzia, omówione zostanie również ich działanie, a także zalety i wady. Referent poświęci też uwagę problemowi pracy w chmurze.

— **15.20-15.40**
JUSTYNA NIEDBAŁA, UŁ
Kontrowersje i rollercoaster w redesignie logotypów — spojrzenie subiektywne
Pomiędzy twórczym odwiezieniem logotypu a uczynieniem kroku wstecz i podeptaniem wizerunku firmy przebiega bardzo cienka granica. Redesign logo jest dla projektanta jednym ze zdecydowanie najtrudniejszych zadań. Podczas wystąpienia zaprezentowane zostaną wybrane logotypy bar dziej i mniej znanych firm, które zdecydowały się w ostatnich latach na przeprojektowanie swojego logo. Autorka przeanalizuje, które z projektów świadczą o prawdziwej pomysłowości i świadomości twórczej autora, a które poległy w walce o komunikację z odbiorcą.

— **15.40-16.00**
ALEKSANDRA PAWŁOWSKA, UŁ
Zagadnienie stresu bojowego w „Ogniem i mieczem” H. Sienkiewicza — próba analizy tekstu literackiego w świetle koncepcji psychologicznej
Autorka przedstawia podstawowe zagadnienia dotyczące zjawiska stresu doświadczanego na polu bitwy. Prezentuje postawy, przekonania oraz wybory dokonywane przez bohaterów powieści „Ogniem i mieczem” w świetle indywidualnej interpretacji czynników stresogennych. Podejmuje również próbę ukazania, w jaki sposób współczesne koncepcje psychologiczne mogą ubogacać sposób odczytania tekstu literackiego.

— **16.00-16.20**
Przerwa

— **16.20-16.40**
mgr KATARZYNA TURKOWSKA, UŁ
Twórca i jego misja — Maria Komornicka
W rozprawie autorka przyjrzy się poglądom Komornickiej na rolę, jaką artyści odgrywać mieli u schyłku pierwszej fazy modernizmu oraz zwróci uwagę na ewolucję tych przekonań w późniejszej fazie twórczości poetki. Podjęta zostanie próba odpowiedzi na pytanie, jak Komornicka widziała rolę twórców w epoce, która jej nie rozumiała — dokąd prowadziły echa romantyzmu? Zadanie trudne, ponieważ samą Komornicką uważa się za jedną z największych zagadek swojej epoki. W recenzjach zawsze szczerza, ambitna i błyskotliwa. Wewnątrz — targana wiecznymi niepokojami i tęsknotami. Dążyła do poezji doskonałej, której, w jej mniemaniu, jako kobieta, nie miała szans uprawiać. Od 1907 roku znana jako Piotr „Odmieniec” Włast.

— **16.40-17.00**
mgr MAGDALENA KRÓL, UP w Krakowie
Przemiany „Białej Róży” Narcyzy Żmichowskiej. Analiza wariantów powieści
Autorka streszcza historię powstawania i wydawania dzieła wymienionego w temacie oraz pokrótce przedstawia jego problematykę. Główna część wystąpienia poświęconna zostanie analizie — na podstawie zachowanych redakcji „Białej Róży” — różnic strategii narracyjnych, kompozycji i motywów na tle elementów powtarzających się oraz wynikających z tego konsekwencji interpretacyjnych. „Biała Róża” ma zostać zaprezentowana jako utwór będący jednym z punktów w procesie opracowywania pewnego problemu.

— **17.00-17.20**
JOWITA PODWYSOCKA-MODRZEJEWSKA, UŁ
Twórca, okładka, przekaz
Co wyraża okładka płyty? Najciekawsze projekty w dziejach muzyki.Prezentacja najciekawszych projektów okładek albumów muzycznych. Autorka będzie analizować typografię, czcionkę oraz design okładek. Zaprezentuje prace niektórych twórców. Poruszy także aspekt techniczny powstawania okładek oraz sposób w jaki okładki były tworzone kiedyś.

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA EDYTORSKO-LITERATUROZNAWCZA

Tekst-Tworzywo-Twórca

— **DZIEŃ 3**
13 kwietnia, 2011
Łódzki Dom Kultury, s. 313

— **10.00-10.20**
MAGDALENA KOWALSKA, UŁ
Czy wypadkowa literatury i filmu może być wirtualna? — o podstawowych problemach adaptacji filmowej
Głównym celem wystąpienia ma być zaproponowanie nieco rozszerzonej definicji adaptacji filmowej oraz odpowiedź na pytanie czym właściwie owa adaptacja jest (lub może być) dla odbiorcy. W wystąpieniu omówione zostaną również podstawowe problemy adaptacji, ze szczególnym uwzględnieniem relacji twórczość-odtwórczość, tekst-tworzywo, dzieło literackie a dzieło filmowe.

— **10.20-10.40**
mgr KATARZYNA BURSKA, UŁ
Tekst promocyjny w komunikacji SMS-owej
Celem referatu jest dokonanie analizy tekstów promocyjnych otrzymywanych za pośrednictwem telefonów komórkowych oraz ukazanie ich wpływu na odbiorcę. Zwrócono uwagę na zabiegi językowe o charakterze manipulacyjno-perswazyjnym. Podjęto problem wizualizacji, zbadano zabiegi graficzne mające na celu wzmocnienie funkcji nakłaniającej. Poruszono kwestię etykiety językowej stosowanej w SMS-ach reklamowych. Podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób skrótowość i wynikające z niej błędy wpływają na odbiór krótkiej wiadomości tekstowej, a także opisano charakterystyczne cechy składniowe SMS-ów o funkcji promocyjno-reklamowej.

— **10.40-11.00**
mgr JULIA GLIWINSKA-KOTYŃNIA, UŁ
Twórczość polityczna, czyli metafora w polskim dyskursie politycznym
Autorka omawia rodzaje metafor politycznych, mechanizm ich działania oraz ich rolę w polskiej polityce. Jak się okazuje, niektóre przenośnie wypowiedane przez polityków porywają tłumy, a inne odwrotnie — odpychają od siebie wyborców. Na czym zatem zasadza się sukces metafory? Od czego on zależy? Czy wszędzie i zawsze metafora polityczna ma taką samą siłę działania?

— **11.00-11.20**
ALEKSANDRA SOWA-ZDUŃCZYK, UŚ
Tekst użytkowy w służbie poezji. O kilku wierszach Stanisława Barańczaka
Referat prezentuje związki tekstów użytkowych i prasowych z poezją, na podstawie mikroanaliz kilku wybranych utworów Stanisława Barańczaka. Przedstawione zostaną zarówno utwory z wczesnego okresu twórczości poety wpisujące się w poetykę Pokolenia ‘68, która charakteryzowała się częstym wykorzystywaniem form językowych używanych przez propagandę komunistyczną, jak również wiersze napisane znacznie później, pomieszczone w ostatnim, jak dotąd, tomiku poety. Autorka analizuje tematykę, formę i treść wierszy, dotyczących ogólnoludzkich problemów.

— **11.20-11.40**
Przerwa

— **11.40-12.00**
JOANNA WORON, UŁ
Narracja i narrator w romansach Waława Potockiego
Artykuł dotyczyć będzie form narracji i postaci narratora realizowanych w romansach pisarza polskiego baroku – Wacława Potockiego.

— **12.00-12.20**
mgr EWA MACIEJCZYK, UŁ
Autokreacja postaci narratora w „Pamiętniku” J.F. Drobycza Tuszyńskiego
Celem tej pracy jest ukazanie kształtowania się postaci narratora w pamiętnikarstwie XVII-wiecznym na podstawie analizy Pamiętnika J.F. Drobycza Tuszyńskiego. Ważne wydaje się przedstawienie wpływu elementów narracji na kreowanie wizerunku autora. Co więcej, ukazanie możliwości recepcji dzieła przez pryzmat osoby narratora.

— **12.20-12.40**
IGOR RAKOWSKI-KŁOS, UŁ
Odcinkowość. Relacje między tekstem, nadawcą i odbiorcą
Przedmiotem referatu będzie kategoria odcinkowości ujęta z perspektywy tekstu, nadawcy i odbiorcy na przykładzie powieści gazetowej ukazującej się na łamach łódzkiej prasy w latach 1918-1939. Autor zwróci uwagę na poetykę powieści odcinkowej. Zostanie również podjęty temat edytorskiej specyfiki odcinka i jego zanurzenie w odmiennym gatunkowo kontekście w komunikacie prasowym. Wskazane będą kontynuacje techniki powieści odcinkowej we współczesnej kulturze (telewizyjna opera mydlana, słuchowisko radiowe, powieść hipertekstowa itp.).

— **12.40-13.00**
MATEUSZ GRABOWSKI, UŁ
W alembiku tworzywa literackiego. Alchemiczne inspiracje w powieści Sędziwój Józefa Bogdana Dziekońskiego
Głównym celem referatu jest refleksja, nad rolą jaką w powieści Dziekońskiego pełnią odwołania do alchemii, a w szczególności do prac Paracelsusa, które były dla autora wyraźną inspiracją. Praca będzie próbą odpowiedzi na pytanie, czym kamień filozoficzny może być dla samego twórcy. Lapis philosophorum rozbija materię na atomy, dekonstruuje rzeczywistość, tworząc nową, lepszą jakość. Autor zastanawia się czy alchemiczna tynktura nie jest rozpaczliwą próbą stworzenia przez pisarza jednolitej filozofii i czy wpływa to na kompozycję samego dzieła.

— **13.00-13.20**
mgr MONIKA KOCOT, UŁ
Tekst prze-pisany, tekst za-dany — poezja konkretna Edwina Morgana
Celem artykułu jest analiza wybranych wierszy szkockiego konkretysty Edwina Morgana, ze zwróceniem szczególnej uwagi na problem prze-pisywania, przekształcania tekstów kultury w formę wiersza konkretnego. Typografia owych wierszy ma znaczenie kluczowe. Odbiorca tekstów Morgana staje się podmiotem (współ)tworzącym znaczenie w tekście za-danym: jest (współ)twórcą gry figury i tła, czasem palimpsestu, jest tym, kto „odbiera” morfodynamikę tekstu, zgadzając się na procesualność znaczenia.

— **13.20-13.40**
MARTYNA BRZEZIŃSKA, UŁ
Zagubieni w labiryncie tekstu. „Opowiadać dalej” Johna Bartha, czyli narracja o narracji
Najważniejszym zagadnieniem referatu jest kwestia labiryntowej konstrukcji powieści Johna Bartha pt. „Opowiadać dalej”. Autorka zamierza pokazać, że labirynt jest przestrzenią wyodrębnioną i znaczącą, a nieporządek to paradoksalnie harmonia. Referat jest próbą odpowiedzi na pytanie czy można wydostać się z labiryntu oraz czy można odnaleźć ostateczny sens powieści, która nie ma końca

— **13.40-14.00**
MAGDALENA SKRZYPCZAK, UŁ
Perwersja rekwiytu? figura ucłowieczona i figura człowieka w twórczości Tadeusza Kantora
Tadeusz Kantor w swojej twórczości „drążył realność”, wydobował z ciemności zapomnienia rzeczy powszechnie odrzucone i uznane za nieprzydatne. Penetrował przeszłość i sięgał do tradycji, ale tylko po to, by jej nie kontynuować. Autor stawia pytanie o status ontologiczny i określenie galerii postaci, które pojawiają się w Teatrze Kantora? Jaki istnieje związek między człowiekiem i aktorem a manekinem, marionetą, szczelnie opakowaną „kalekującą” lalą?

— **14.00**
Przerwa obiadowa
Zakończenie konferencji